

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piata mare Nr. 22. — „Gazeta“ ese:
Joi si Duminica.

Prețul abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
2 fl. 50 cr. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu séu
28 franci.

Anulu XLIII.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retranzitu.

Nr. 19.

Joi, 18 | 6 Martiu

1880.

Brasiovu 17/5 Martiu.

Dilele aceste „Monitoriu“ din Bucuresci aduse
ca, ministrulu-presiedinte Bratianu va pleca
si va timpu in strainatate si diuarele infor-
marea, ca tinta calatoriei sale este Berlinulu.
A ajunsu spre a dá nutrementu la totu fe-
de combinatiuni. Organele opositiunale din
Romania se grabira a atribui caletoriei primului
ministru scopuri politice si cele mai multe sustie-
ca d. Bratianu s'a dusu la Berlinu cu inten-
de a contracta o aliantia cu Germani'a si
ca tema o variara intr'unu modu prea puçinu
agulatoriu pentru guvernulu actualu.

Organulu ministrului de esterne „Press'a“ vine
si desminte categoricu tote afirmarile de fe-
ca acest'a dicendu, ca presiedintele consiliului s'a
in capital'a Germaniei din simpla cauza, ca
se fia faça la discussiunile asupra aplicarei
conventiunei privitoare la rescumperarea cailor ferate,
ca contribuî la cea mai rapede executare a ei.
este in jocu unu interessu romanu de 245
franci, conventiunea e a se considera de
numai, dupa ce va fi facuta inregistrare la
si ministrulu-presiedinte s'a dusu pe lînga
romani spre a starui, ca acest'a inscriere
se se póta face cātu mai iute si mai
si mai.

Deslusirile ce le dá organulu d-lui Boerescu a-
caletoriei ministrului-presiedinte au scopulu
linisti pe aceia, cari pôte erau sedusi a crede,
guvernulu romanu urmaresce planuri mari de
si de actiune. „Politic'a guvernului este
ca si cea traditionala“ asigura „Press'a“
si spre mai multa explicare dice: „Actiunea unui
guvernulu romanu, cu minte si prudentu, nu pôte fi
de defensiva si de conservarea positiunei
Romaniei prin tractatulu dela Berlinu. Cu
acest'a nu potemu fi unu motivu de nelis-
si de amenintare pentru nimeni. Nu prin
anticipate si secrete se apera interesele si
ca unu poporu micu si care se tiene la a
conservare, ci prin o atitudine prudenta, demna
si de a stá in limitele tractatului. . .“

Nu mai incape indoiela, ca situatiunea actuala
guvernului acest'a atitudine prudenta, de
si de conservare, de unde urméza, ca
romanu are se incungiure ori-ce angagia-
prematuru cu vreuna din marile poteri pēna
ca vedé ce cursu voru luá evenimentele. Pas-
neutralitatii trebuie se fia si astadi princi-
conducetoriu in politic'a unui micu statu
angajaturu de rivali puternici, ca Romania. A-
ca o scie apretia d-lu Ionu Bratianu cu multu
ca bine decatu ca se se lase a fi sedusu la unu
si neprecugetatu. De aceea nu se pôte admite,
pensulu se fi mersu cu intentiunea de a con-
ca aliantia cu d. de Bismarck.

Déca cancelariulu germanu iasusi i-ar' pro-
ca asemenea aliantia, déca ar' intrebuintia
ca mediuloce de presiune, de cari se scie fo-
ca atata dibacia faça de statele mici, spre a
ca guvernulu romanu se iea angagiamente fa-
de Germani'a pentru casulu unui resbelu?

Romania, desi mica, valoréza astadi multu in
ca evenimentelor orientale si asia nu ne-
ca mirá déca pe langa Germani'a, si alte mari
ca ar' dori a-o trage pe partea loru. Despre
ca Ungari'a scimu ca cere pe faça aliantia cu
ca romanu si Russi'a de alta parte isi dá tote
ca de a-o impededca.

Sunt dé' numerosi petitorii janei si frumosei
ca si ori cine trebuie se recunósca, ca situa-
ca ei pôte deveni cu atatu mai neplacuta, cu
ca propositiunile din diferite parti i se facu cu
ca mare insistencia. Ce va fi mai bine, se refuse
ca toti, séu se primésca man'a unuia ca se scape
ca ceilalti?

O cestiune grava acést'a. Romania in totu
casulu trebuie se se decida de pe acuma, ca la
momentulu datu cu cine si sub ce conditiuni se
mérge. Mintea senatosa i dictéza, ca evenim-
tele, candu voru sesí si o voru silí se parasésca
neutralitatea, se nu o afle negatita.

Cu acést'a amu disu totu ce cu drepta se
pôte asteptá dela guvernulu romanu. A merge
mai departe, asi legá manile inainte de vreme, a
prejudéca prin aliantie fitoriulu perdiendu-si liber-
tatea s'a de actiune, are dreptate „Press'a“, ca nu
pôte fi nicidecumu in interessulu Romaniei si alu
viitoriulu ei.

Cronic'a evenimentelor politice.

Scimu, ce sensatiune a produsu cu deosebire in
cercurile bisericesci scirea despre pensio-
rea patriarhului serbescu Ivaci-
covicu si numirea unui administratoru in
loculu lui de cãtra guvernulu. In siedinti'a ca-
merei ungare dela 13 Martiu a. c. depu-
tatulu serbu Dr. Nicolae Maximovicu
a interpelatu in privintia acést'a pe ministrulu-
presiedinte. Motivandu-si interpelarea Dr. Maximo-
vicu dise:

„Schimbarea in patriarhatulu serbescu a fostu
pentru serbi o intemplare neasteptata si neexplica-
bila, pentru ca s'a facutu in contra legi, fara o
causa visibila si imediatu dupa incheierea congres-
sulu serbescu, a caruia activitate plina de tactu
si legala a fostu laudata de cãtra guvernulu. Dreptu
de a ocupá oficele bisericesci ilu are dupa
natur'a lucrulu numai biseric'a. Acestu dreptu
este o urmare imediata a libertatii si a autonomiei
bisericéi si a fostu garantatu Serbiloru prin privi-
legie si prin legile tierii. Congressulu serbescu a
alesu pe metropolitu si coron'a a intaritu alegerea.
La depunerea demnitatiloru bisericesci trebuie se
concurga totu acei factori, cari au luat parte la
alegere si de aceea resignatiunea patriarhului Ivaci-
covicu nu potea se fia primita de guvernulu fara
consentimentulu congressulu. Poterea de statu
a decisu aci unilateralu si prin aceea a comisu o
violare de dreptu ne mai pomenita.“

„Pensionarea beneficiatulu in casulu unei de-
ficientie nu este concessa in biseric'a greco-orientala.
Dupa dispositiunile rescriptulu declaratoriu dela
1779, care acuma nu mai are valóre de lege, se
numera administratorulu numai dupa mórtea Metro-
politulu sede vacante, si adeca pentru archidiece-
Carlovitiulu si nu pentru metropoli'a serbésca. Tre-
buie se admitemu dé', ca prin faptulu primirei re-
signatiunei scaunulu patriarhalu a devenitu vacantu,
si in casulu acest'a metropoli'a veduvita se adminis-
tréza — conformu statutulu congressualu, — consis-
toriulu metropolitanu si episcopulu celu mai be-
tranu este presiedintele congressulu. Numirea ad-
ministratorelu duce prin urmare la unu conflictu
cu autoritatile esistente dupa lege si conturba ad-
ministratiunea si pacea bisericéi. Guvernulu a tre-
cutu de totu peste marginele dreptulu seu de in-
spectiune, care e de natura negativa, si prin aceea,
ca si-a arogatu unu dreptu positivu de numire si
dispunere, a facutu ilusoriu dreptulu ca r-
din alu Serbiloru, de a alege pe patriarhu
liberu, si a creatu bisericéi serbesci o stare escep-
tionala, care face imposibila pe viitoru ori-ce ac-
tivate pe terenulu autonomiei bisericesci. — Din
consideratiunile aceste adresezu d-lui ministru-
presiedinte urmatórele interpelatiuni:

1. Din ce cause si-a cerutu patriarhulu ser-
bescu Procopie Ivaciovicu demissiuenea ca conducé-
toriu archidiece- de Carlovitiu si a metropoliei
serbesci? Este d. ministru aplecatu de a comunica
cuprinsulu petitiunei de demissiuenea a patriarhului?
A fostu provocatu Patriarhulu de cãtra guvernulu,
ca se demissioneze, si déca este asia, ce

cause au servitu guvernulu de basa pentru
o asemenea procedere? 2. Din ce cauza d. ministru-
presiedinte nu a indreptatu acést'a petitiune
cãtra congressulu nationalu-bisericescu serbescu,
pentru ca acest'a se póta luá o decisiune asupra
abdicatiunei patriarhului si a urmariloru sale,
eventualminte cu intervenirea sinodulu episcopescu,
si se póta aterne apoi decisiunea s'a coronei?
3. Pe ce basa de dreptu si pe bas a carei legi s'a
potutu, ca patriarhulu serbescu Procopie Ivaciovicu
se fia demissionatu dela conducerea archidiece- de
Carlovitiu si a metropoliei serbesci si ca se fia nu-
mitu administratoru alu acelei archidiece- si metro-
polii Episcopulu de Bacs German Angyelicu in
contra legiloru bisericesci greco-orientale si a insti-
tutiuniloru autonome nationale-bisericesci ale Serbi-
loru? 4. Ce positiune ocupa in urm'a dispositiunei
memorate patriarhulu Procopie Ivaciovicu in hie-
rarchi'a greco-orientala serbésca; este ministrulu-
presiedinte de parere, ca prin actulu acest'a a de-
venitu vacantu postulu archiepiscopulu de Carlo-
vitiu si alu metropolitulu patriarhu-serbescu? Pe
bas'a caroru drepturi si legi i s'a avisatu patriar-
chulu din veniturile bunuriloru nationale-bisericesci
o renta pe vieatia de 24,000 fl. pe anu, ear' ad-
ministratorelu o suma totu atatu de mare ca
remuneratiune constanta? 6. Are de gându d.
ministru-presiedinte de a impartasi cātu mai cu-
rëndn congressulu bisericescu nationalu-serbescu ab-
dicatiunea patriarhului Ivaciovicu si in generalu,
ce pasi intentiunéza de a intreprinde d-lu ministru-
presiedinte spre a restabilí in biseric'a serbésca le-
galitatea?“

Interpelarea acést'a a deputatulu Maximovicu
este de mare importantia. Guvernulu maghiaru
totu mai multu se departéza de spiritulu legiloru esis-
tente vrendu a paralisá desvoltarea autonoma bi-
sericésca si scolara a Serbiloru si a Romaniloru.
Prin exerciarea unei presiuni absolutistice, printru
unu amestecu in tote afacerile capitale ale biseri-
celoru nemaghiare guvernulu speréza a poté face
ilusoria ori-ce miscare culturala nationala de sine
statatóre a Slaviloru si Romaniloru. Mediuloculu
de capetenia, de care se folosescu dnii Tisza-Tre-
fort pentru scopurile lor, este amesteculu la nu-
mirea demnitariloru inalti bisericesci, cu scopu de
a creá din acesti demnitari totu numai nescé in-
strumente ale regimulu. Alegerile autonome li
sunt unu ghimpe in ochi, de aceea ar' voi, ca
printr'o praca cu totulu contraria legiloru si drep-
turiloru bisericeloru se delature nescé asiediaminte,
cari i incomodéza atatu de multu in urmarirea
planuriloru loru destructóre. Demissiuenea patri-
arhulu Ivaciovicu si numirea administratorelu
Angheliciu constitue unu casu precedentu fórte pe-
riculosu pentru autonomi'a bisericésca a Serbiloru
si a Romaniloru. Suntemu curiosi, ce va respunde
d-lu Tisza la interpelarea de susu, pôte, ca va voi
se dovedésca, ca procederea guvernulu, ca in tote,
asia si in acést'a privintia a fostu cea mai corecta
de pe faça pamentulu! —

Cetimu in „Monit. Rom.“: Joui, 28 Februaru curentu
la órele 11^{1/2}, Escelenti'a S'a D. Ducros Aubert, tramisu
estra-ordinaru si ministru plenipotentiaru alu Republicei fran-
cese, a fostu primitu, impreuna cu personalulu legatiunei
Franciei, la Palatulu din capitala, in audientia oficiala, cu
ceremonialulu prescisu. Escelenti'a S'a, D. Ducros Aubert,
a avutu onórea a remite M. S. R. Domnulu, in presentia
D-lui ministru secretaru de Statu la departamentulu afaceri-
loru straine, scrisorile cari lu acredita, in calitate de tra-
misu extra-ordinaru si ministru plenipotentiaru alu Republi-
cei francese, pe langa persón'a Mariei Sale Regale. Dupa
terminarea audientiei oficiala, D. ministru plenipotentiaru a
avutu onórea a presentá personalulu legatiunei M. S. R. Dom-
nulu. — Escelenti'a S'a D. Ducros Aubert a fostu primitu,
apoi, impreuna cu personalulu legatiunei, de M. S. R. Domn'a
findu incongiurata de Curtea S'a, si, la urma, a fostu re-
condusu la ospelulu seu, cu ceremonialulu ce a presidatu la
sosirei.

